

GRUDZIEN

Język polski klasa VIII

„Myśli i słowa”

Wymogi podstawy programowej

Uczeń:

- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego;
- dostrzega różnice między literaturą piękną a naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa;
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie: reportaż, wywiad, artykuł, felieton i określa ich podstawowe cechy;
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, rodzaje nazw miejscowych, używa poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców.

Zadania do wykonania:

Jak rozumiesz słowa lisa:”Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu?” Rozważ słuszność tej tezy, a następnie przedstaw swoje przemyślenia w formie rozprawki.

Sprawdzian [CV]

1. Uzupełnij zdanie.

Skrót CV pochodzi od łacińskiego sformułowania „.....” i oznacza dosłownie „.....”.

2. Zaznacz pięć punktów zawierających prawdziwe informacje na temat zasad pisania CV.

- a) CV rozpoczynamy zazwyczaj formułą grzecznościową.
- b) Umieszcza się w nim najważniejsze informacje dotyczące osoby starającej się o pracę, uporządkowane według przyjętego kryterium.
- c) Pracodawca powinien znaleźć w CV dane na temat wykształcenia, doświadczenia zawodowego, osiągnięć i umiejętności osoby ubiegającej się o stanowisko.
- d) CV ma charakter bardzo szczegółowego sprawozdania ze wszystkich zdobytych doświadczeń zawodowych.
- e) W CV należy umieścić dokładne dane osobowe.
- f) CV skierowane jest zawsze do określonego adresata.

- g) Do dokumentu można dołączyć zdjęcie.
- h) Podpis nadawcy powinien być wykonany odręcznie.

Sprawdzian [Reportaż]

1. Zaznacz wszystkie punkty, które zawierają prawdziwe informacje na temat gatunku reportażu.

- a) Reportaż to gatunek prasowy, niepowiązany z literaturą.
- b) Reportaż, ukazując fikcyjne zdarzenia, w znacznym stopniu oddziałuje na emocje odbiorcy.
- c) Stanowi on relację ze zdarzeń, w których autor bezpośrednio uczestniczył, które obserwował lub zna je z opowieści innych osób.
- d) Możemy w reportażu odnaleźć formy pisarstwa zapożyczone z literatury pięknej.
- e) Autor reportażu stara się przedstawić fakty w sposób obiektywny i rzetelny, a zarazem ciekawy.

2. W jaki sposób autor reportażu stara się uzyskać wiarygodność, potwierdzić w tekście prezentowane fakty? Podaj dwa przykłady.

.....
.....

3. Spośród podanych niżej cech wybierz trzy, które są charakterystyczne dla stylu naukowego. Zapisz ich numery.

Styl naukowy :;;

- 1. funkcjonalne użycie związków frazeologicznych;
- 2. unikanie opisów, komentarzy; obiektywizm;
- 3. specjalistyczna terminologia;
- 4. wykorzystanie słów wartościujących;
- 5. obecność środków stylistycznych;
- 6. precyzja i ścisłość;
- 7. używanie konwencjonalnych formuł urzędowych .

Treść i zakres wyrazu

1. Co to jest zakres wyrazu? (0–1 p.)

.....
.....
.....

2. Do każdej grupy wyrazów dopisz nazwę o znaczeniu ogólnym. (0–3 p.)

- a) porównanie, epitet, metafora
- b) okolicznik, przydawka, podmiot

c) powieść, nowela, opowiadanie

3. Do podanych wyrazów dopisz słowa, które mają bogatszą treść. (0–4 p.)

a) książka –

b) pojazd –

c) prasa –

d) maszyna –

4. Czy wyrazy w podanych parach mają taki sam zakres? Zaznacz T (Tak) lub N (Nie). Jeśli wybierzesz N,

podkreśl w danej parze wyraz o szerszym znaczeniu. (0–4 p.)

a) narciarstwo – sport T N

b) woń – zapach T N

c) sznaucer – pies T N

d) samochód – auto T N

5. W podanych szeregach podkreśl wyrazy, które mają najuboższą treść. (0–2 p.)

a) oda, hymn, pieśń, liryka b) przedszkolak, dziecko, drugoklasista, uczeń

6. Określ treść i zakres wyrazów: polski, słowiański, europejski. W tym celu uzupełnij podane zdania słowami najwęższy / najszerszy lub najuboższy / najbogatszy w odpowiedniej formie gramatycznej. (0–2 p.)

a) Wyraz *polski* ma zakres, ale
..... treść.

b) Wyraz *europejski* matreść, ale
..... zakres.

Sprawdzian

Tekst do zadań 2.–5.

Marzyliście kiedyś o spędzeniu ferii zimowych w Zakopanem? Jeśli tak, to zamknijcie oczy i wyobraźcie sobie... Nie, nie puszysty śnieg i dzwoniące dzwonki sań. Raczej codziennie sunące Krupówkami tłumy turystów marzących o oscypkach od bacy, spod samiuśkich Tater. Także kolejki do wyciągów i bez przerwy tłum na dworcu. Po ostatnim sylwestrze do pociągu zmieściło się ponad sześćset osób, ale niemal trzysta mimo próśb zostało na peronie – nie pierwszy raz. A jeśli komuś topnieje serce na widok pięknych szczytów, niech pamięta, że jeszcze szybciej stopnieją jego oszczędności.

2. Zaznacz poprawne dokończenie zdania. Uzasadnij odpowiedź dwoma argumentami. (0–3 p.)

Przywołany tekst jest fragmentem felietonu / reportażu.

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Podane wyrazy podziel na głoski i sylaby. Podkreśl sylabę akcentowaną. (0–6 p.)

codzienny

.....

marzyliście

.....

4. a) Wypisz z tekstu dwa przykłady dialektyzmów. Z jakiej gwary pochodzą? (0–2 p.)

.....
.....

b) W jakim celu autor tekstu odwołał się do regionalnej odmiany polszczyzny? (0–1 p.)

.....
.....
.....

5. Wypisz z tekstu przykłady wyrazów, w których zachodzą podane zjawiska fonetyczne. (0–4 p.)

- a) ubezdźwięczenie postępowe:
- b) ubezdźwięczenie wsteczne:
- c) udźwięczenie:
- d) uproszczenie grupy spółgłoskowej:

6. W życiu warto podejmować ryzyko. Sformułuj dwa argumenty potwierdzające tę opinię oraz dwa kontrargumenty. Poprzyj je przykładami z opowiadania Stary człowiek i morze. (0–8 p.)

Argument:

.....

Przykład:

.....
.....

Kontrargument:

.....
.....

Przykład:

.....
.....

Argument:

.....

Przykład:

.....
.....

Kontrargument:

.....

Przykład:

.....
.....

Tekst do zadania 7.

Ludzie na ziemi postępowali niegodziwie. Bóg postanowił zniszczyć wszystkie żyjące istoty. Noe był człowiekiem prawym. Bóg zdecydował, że go ocali. Wydał mu kilka poleceń. Noe miał zbudować arkę dla siebie i rodziny. Miał zgromadzić zapasy jedzenia. Musiał zabrać ze sobą po parze z każdego gatunku istot żyjących.

7. Przekształć tekst tak, aby stał się spójny. Zastosuj odpowiednie wskaźniki zespolenia. (0–5 p.)

.....
.....
.....
.....

.....
.....
8. Na czym polegało przymierze zawarte przez Boga z Noem i jego potomkami? Co było jego znakiem?

(0–2 p.)

.....
.....
.....
9. Oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

(0–3 p.)

Twórcami normy językowej są językoznawcy, którzy określają, jakich form można używać, a które są niepoprawne.

P

F

Norma użytkowa dopuszcza akcentowanie wyrazów technikum, uniwersytet na drugiej sylabie od końca.

P

F

Zastosowanie formy w Zakopanym zamiast w Zakopanem to przykład błędu składniowego.

P

F

10. Usuń błędy językowe w podanych zdaniach.

(0–2 p.)

Wchodząc do pociągu, z trudem znaleźli wolne miejsca.

W przedziałach był pełen komplet pasażerów.

.....
.....

Sprawdzian

1. Wpisz w luki terminy, których dotyczą podane definicje.
(0–3 p.)

widowisko sceniczne, w którym aktorzy nie używają słów, a jedynie mimiki, gestów, ruchu ciała

.....
utwór, w którym autor zawarł opis własnego życia

.....
zespół cech osoby, sytuacji, zdarzenia, przedmiotu, dzieła, które wywołują wesołość, rozśmieszają

.....
2. Scharakteryzuj dwie postacie z Zemsty, które zostały zestawione na zasadzie kontrastu. Uzupełnij tabelę – wpisz przeciwstawne cechy wybranych bohaterów oraz dwie cechy wspólne. (0–8 p.)

Postać:

Postać:

→ ←

→ ←

Cechy wspólne:

3. Czy Balladynę można uznać za postać tragiczną? Uzasadnij odpowiedź dwoma argumentami. Odwołaj się do treści utworu Słowackiego.

(0–3 p.)

Argument 1

.....

.....
Argument 2
.....
.....

Tekst do zadań 4.–6.

Nie dość ci, żeś potworzył mnie, szkapę i wołka,
Jeszcześ musiał takiego zmajstrować Dusiołka?

B. Leśmian, *Dusiołek*

4. Wypisz z tekstu neologizm i wyjaśnij jego znaczenie.

(0–2 p.)

.....
.....
5. Zinterpretuj zakończenie Dusiołka. Do kogo i o co ma pretensje Bajdała?

(0–2 p.)

.....
.....
6. Do jakiego gatunku literackiego należy Dusiołek? Wskaż w utworze Leśmiana
dwie cechy tego gatunku.

(0–3 p.)

.....
.....
Tekst do zadań 7.–9.

Prezencyja twoja miła,
Starościanko miodopłynna,
z ukłonem

Dla twojego sługi była.
Jużem bliski był zwiędnienia,
Gdy twe oko wszystko zmienia.

Oby kiedyś dały bogi,
Abym niosąc odwet drogi,
Nim czas raźniej machnie kosą,
Był twym żarem, był twą rosą.

ukłon głęboki

KLARA

ironicznie całą tę scenę, oddając niski ukłon

Równie z rytmu jak z oręża
Tak sławnego dostać męża
Jest zaszczytem białogłowy [...].

A. Fredro, *Zemsta*

.....